

LÁZÁR ERVIN XVI. ORSZÁGOS ANYANYELVI VERSENY

DÖNTŐ

2026. 03. 27. 10.00-14.00, Szekszárdi Garay János Gimnázium

10.00 -10.10: MEGNYITÓ

10.10-11.00: „Úgy született hajdan a vers az ujjam alatt”

Minden csapat sorsoláson vesz részt. A csapatoknak egy-egy Babits-verscímet, és egy-egy naplórészlet szövegét kell kihúzniuk.

Feladat: A kapott szövegrészlet stílusában készítetek el egy naplójegyzetet, amely Török Sophie által dokumentálja a megadott Babits-mű születésének körülményeit. A szövegbe építetek bele az idézet vastagon szedett szavait is. Az írás terjedelme 10-12 mondat legyen. A naplóbejegyzést elő is kell adnotok.

Versek:

Cigány a siralomházban	A lírikus epilógja	Esti kérdés	Húsvét előtt
Jónás imája	Ősz és tavasz között	A gazda bekeríti házát	Fekete ország

Naplórészletek:

*„Édes **néném**, ha szivárvánt nem láttunk volna, már a hegyekre szaladtunk volna innét, mert tegnap nagy záporosó lévén, a víz csaknem egészen elboríta. Mink azt nem tudtuk, hogy mikor nagy esők vannak, éppen ott foly le a hegyekből a víz, ahol mink vagyunk táborban. De csakhamar megtudók, mert egyszersmind elborítja a víz a konyhánkot; a **konyhaeszközt** szaladva kellett elragadni. Én az esőkor a sátoromban nem lévén, az eső után odamentem megnézni, ha valami kárt nem tett-é az eső. Az a jó szerencsém, hogy mégis feljebb volt az*

ágyam, és csak alatta folyt el a patak. A' való, hogy az özönvíz csak estig tart, mert a víznek más menedéket csináltak. De az eső nem akar megállani, és ha még két napig tart, gondolom, hogy idehagyjuk Ázsiát. A' való, hogy ideje is már **kvártélyban** szállanunk, mert a Fekete-tenger igen fekete szelet bocsát reánk."

(Mikes Kelemen: Törökországi levelek)

„Bocsáss meg, **természet**, hogy kis ideig elfelejtettelek. Hiszem a barátság érzése oly igen közel van a te szépségeid érzéséhez! Szép vagy te, midőn **kellemeid** elhányod is. - Az én kis hajlékom temérdeksége ritkul, lassanként elveszti már zöld koronáját, és midőn így írok, egy öszvefonnyadt sárga levél panaszolva s búcsúzva esik **pennám** alá. Az puha sétálóutakon hallik a lehullt száraz levelek szomorú zörgése, melyeket a sivatag őszi szél öszveráz... Magános csevegéssel repdes a madár a pusztaságon, melynek titkos barlangjai alatt a boldog tavaszkor párjával a szerelmet érezte s énekelte. A természet szünnapja beállt. - Nehéz szívvel vál el tőled barátnéd, és nehezebb szívvel engedi magát bezáratni az emberek szorosabb társaságába. A te édes örömeidnek emlékezete, szép természet, vigasztaljon meg, mikor te nyugszol: azoknak megérkezésének reménysége vidámitson meg, ha az emberek keserítnek!..."

(Kármán József: Fanni hagyományai)

„Széphalom Január 16d. 1807

Két ezer háromszáz nyolczvan hét napig tartott **fogságom** alatt, – 14d. Decemb[ris] 1794 óta 1801 28k Juniúsáig – nem volt soha szabad író szerszámot tartanunk. Egyedül Budán nézték el azt hogy ínségünknek ezt az enyhülést adjuk, midőn hét rabtársaink' fejek' vétele után, azok, a' kiktől függünk, az emberiség' mozdulásait kezdték érezni. Már akkor tudtuk, hogy a' külföldre visznek bennünket. Én tehát azon könnyebben tölthetett időt Juniús 11ke óta 27 Septemberig – ezen munkára fordítottam, 's hogy ki ne kopjak az időből, három orakor reggel mindég fenn voltam és dolgoztam. A' gondviselés meg koronázta szenvedéseinket 's nekem azt a' szerencsét is engedte, hogy ezt magam bocsáthassam ki. Szenvadásim emlékezetére a' **kézírást** az engemet is nevelt Sáros-pataki Iskola becsesb kincsei közzé teszem-le. Maradjon ott 's azokban a' kik azt látni fogják, **ébresztgesse** vagy nevelje a' Haza' szent szeretetét 's a' Gondviselésbe való szent hitet."

(Kazinczy: Fogságom naplója)

„Oly jól esik ma nekem leírni gondolataimat, mintha régi titkot mondanék el! Pedig csak szükséges valami elszóródás a léleknek. Bár ki mit mondjon is, igen jó, ha az embernek van elfoglaltatása, s ha tud valamit, és megérzi a szépet, és nem nőtt úgy fel, mint az állat, aminek csak önmagára van gondja, s nem oly **míveletlen**, hogy ne találja fel jól önmagával magát. Mennyi sok szép órát és elszóródást és vigasztalást köszönök én csak a német nyelvnek is. Én most már régen, csak keveset szoktam olvasni, s ekkor is többnyire német vagy francia könyvet, hogy el ne felejtsem e nyelveket, miket beszédbe úgyse gyakorolhatni itt, e tájon;... A költő hivatása valóban szebb a többi emberekénél is. Ő közli másokkal gondolatjait, szép **érzeményeket** költ kebleinkbe, képei által elbűvöl bennünket **ideáljai** honába, hol boldogok lehetünk, hol szebb és nemesebb életet lelünk, olyat, mint képzeletünkben van."

(Kölcsy Antónia naplója)

„Tegnap este letem nyolc éves és anyika azt mondta nekem: Bandi, miben születésnapra ajándékként kívánsz? Én azt mondtam "naplót" ugyanis a nővéreimnek mindegyiknek van és gondoltam, én is elég nagy vagyok már. **Anyika** aztán vet is. Hát gondoltam mostan egészen jól fogom csinálni asztat, **beszlisszeltem** a lili szobájába, hogy majd az ő naplójából kiírok egy kicsit és de azonban ő becsukta az íróasztalra asztat akkor mikor nekem isszonyu sok idő kelet hogy kulcsolt találjak ahoz hozzá. Mikor végre találtam egyet akkor leültem és leírtam egy oldalt.

Mi van a horgon? - kérdik a komisz kölöktől. Maj **mektuggya** a halála után! - válaszol. Aztán mentegetőzik: Hát majd a hal állá után mek lehet tudni, miben hal.”

(Metta V. Viktor: Egy komisz kölök naplója, Karinthy Frigyes fordítása)

„1941. május 29. Irinél. Gombosiék, Dési Huberék, Pista, Hont Feri. Finom torták, békebeli vendéglátás, finom borok. Judit nagyon magabiztos. Nagyon tavaszi, új ruha öntudatával, és a hajában nagyon illatos a székfü. **Nekibúsulok** és iszom, de felvidámít és jól érzem magam. Kicsit központ leszek, észreveszik az élénkségem, tudom, hogy tetszem. **Csacsi**, győzelmes érzés. Jaj, milyen butaság. Mik verseket kezd olvasni, nem sajátját, hanem Vörösmartyt, Aranyt, aztán Hont Feri is bekerül a **varázslatba**, ott ülünk háromig. Judit csupa indulat. Lehuny szemmel, ökölbé szorított kezekkel fekszik az Iri díványán. Hideg ellenségességet érzek. Szép este volt.”

(Gyarmati Fanni naplója)

„Rimapénteki Rimai Péntekh Rácpácesges legforgalmasabb **sugárútján** nyitotta meg fényes patikáját... Kisurak, nagyurak, mind arra járnak / kénytelenek járni, már csak azért is, mert **Rácpácesgesnek** csak ez az egy sugárútja van, s ha már válogatni lehet, szívesebben jár az ember sugárúton. Hát még ha válogatni se lehet / nem lehet válogatni se! És valljuk be, Rácpácesgesen ez a helyzet! Mivelhogy Rácpácesgesnek nemcsak hogy sugárútja nincs több, de utcája, útja, tere, köze, közléje, **szuglája** se. A formája felől nevezheték volna ezt a sugárutat térnek, útnak, utcának, sőt esetleg köznek is, de ha lúd, legyen kövér, a rácpácesgesi főtanács úgy határozott, hogy (legyen) sugárút legyen. Csak a nevét illetően nem tudtak megegyezni. A Rácesgesi párt azt akarta, hogy Rácesgesi sugárút legyen, a Pácesgesi párt meg Pácesgesről akarta elnevezni. Végül aztán hosszú dér-durr és haddelhadd után abban egyeztek meg, hogy a sugárút északról délre Pácesgesi, délről északra viszont a Rácesgesi nevet viseli.”

(Lázár Ervin naplója)

„Az az igazság, hogy egy dologban **fixen** átlagos vagyok. Mégpedig abban, hogy mint a srácok legtöbbszörének, úgy nekem sincs barátom. Mert a legtöbb srácnak nincs, erre le merem tenni a nagyesküt. Vannak **haverságok**, vannak érdekszövetkezők, vannak kisebb-nagyobb galerik unalom ellen, de ezek a műfajok nem azonosak a barátsággal. Azzal a barátsággal, ahogyan én akarom, hogy legyen. Most is üres a napom, de nem **vákuumosan**: van benne minimális mennyiségű oxigén is - a várakozás, hogy élve maradjak. Nem hibbantam meg, csak éppen cáfolhatatlanul szerelmes vagyok, cáfolhatatlanul és visszafordíthatatlanul, amely utóbbi kifejezést a memóriám mintha a mai tévéhíradó szövegéből raktározta volna el.”

(Szilvási Lajos: Egymás szemében, a fiú főszereplő naplója)

Eszközigény: 10 db 11. évfolyamos szöveggyűjtemény vagy Babits-kötet

Értékelési szempontok:

- A szövegalkotás minősége 10 pont
- Az idézet stílusához való igazodás 10 pont
- Műfaji jellemzők 10 pont
- A vershez való igazodás 10 pont
- Kreativitás, ötletesség, szavak beépítése 10 pont

Összesen: 50 pont

11.00 – 11.30 Idézésfajták időjátéka

Feladat: Párosítsátok össze a kapott címeket/neveket a szerencsekeréken megjelenő idézetekkel! A kártyákat állítsátok a helyes sorrendbe egy idővonalon!

Eszközigény: gyurmaragasztó

Halálfiat	Vergilius	Esti kérdés	Szappho
Szózat	Shakespeare	Szekszárd	Nietzsche

A szerencsekerék elérhetősége: <https://wordwall.net/hu/resource/94946046>

Megoldások:

- Török Sophie naplója: „*Felértünk a présház elé [...] Nyáron, ugyanezen évben, mikor visszajöttünk ide, Mihály itt a diófák alatt, a Cenci néni öreg karosszékében ülve kezdte el írni a regényt.*” Halálfiái
- Halálfiái: „*Ó, szelíd, gyönyörű, dunántúli dombok, józan, enyhe vidék! Miska előtt fölnyílt az otthon varázsa, meleg szívvel látta a városkát, Gádorost, nyújtózni a hegyek aljában, mint macskát a vánkoston.*” Szekszárd
- Zrínyi Velencében: „*Ki [...] nem tudta, hogy hamar / ide vágy vissza a földről, hol bármi sorsban / élni és halni kell; mely ápol s eltakar*”; Szózat
- Préd. 1,3-5. „*Micsoda haszna vagyon az embernek minden munkájában, mellyel munkálkodik a nap alatt? / Egyik nemzetség elmegyen, és a másik eljő, jöllehet a föld mind örökké megmarad.*” Esti kérdés
- A meglódult naptár: „*Hogy is szól a régi / költőnő? Αχρον απ άχροτάτω...*” Sappho
- Fortissimo: „*Haragszik és dül-fül az Isten/vagy csak talán alszik az égben,/aluszik vagy halott is épen*” – Nietzsche
- Levél Tomiból: „*Egy nagy átok ül Fogarason, mint úrnő ül a várfalakon, mint Tizifoné Orkusz falain*” Vergilius
- Szonettek: „*Szonett, aranykulcs, zárd el szívemet, erősen, hogy csak rokonom nyithassa.*” Shakespeare

Értékelés: helyes megoldásonként 5 pont, összesen 40 pont

11.30 – 13.00: Pakold be a bőröndöt!

Van egy képzeletbeli bőrönd és van egy lista. A feladat, hogy ebbe a bőröndbe pakoljátok be a szükséges dolgokat egy utazáshoz. Lényeg, hogy minél célszerűbben, praktikusabban állítsátok össze a csomag tartalmát. Minden csoportnak lehetősége van hat kérdést feltenni a zsűrinek. Először beszéljétek meg, hogy milyen információkra van szükségetek a feladat elvégzéséhez, majd állítsatok fel a kérdések között preferencia-sorrendet. Minden körben – úgy, hogy a többi csoport ne hallja – egy kérdést tehettek fel a zsűrinek. A kapott információ birtokában azután újragondolhatjátok a további kérdéseket (mind a tartalmukat, mind a sorrendjüket). Ha mind a hat kérdésre választ kaptatok, véglegesítsétek a bőrönd tartalmát. Ezt követően írjatok egy rövid, 5-6 mondatból álló szöveget a megszerzett információk alapján az utazásról, amelybe építsétek be a bőrönd tartalmának szavait. A szavak mennyiségére vonatkozó korlát nincs, a csomag tartalma mennyiségében is a történethez igazodjon. A szöveget fel is kell olvasnotok.

Értékelési szempontok:

- Kérdések minősége, elemenként 3 pont 18 pont
- Lista összeállítása, elemenként 3 pont, összesen 18 pont
- Történet valóságtartalma, műhöz való illeszkedése 14 pont
- Történet kreativitása 10 pont

Összesen: 60 pont

Lista:

sapka

ivóvíz

sátor

szendvics

esernyő

bőrtáska

zseblámpa

hegymászó kötél

könyv

útlevel

váltóruha

gyufa

konzerv

újság

fényképezőgép

rovarriasztó

piperekészlet

kötszer

szivar

térkép

papír

borotva

Történet (eredeti):

A bőrönd a *Tímár Virgil fia* című regény egyik szereplője, Vitányi Vilmos útipoggyászát tartalmazza, aki tudomást szerezve eltitkolt fiáról, elutazik érte Budapestről Sótira Tímár Virgilhez, a fiú addigi nevelőjéhez, és elviszi magával. Részlet a regényből:

*„Egynéhány nap mulva már egy elsőosztályú gyorsvonati kocsin érte Vitányit a dél. Felcsapta elegáns **útisapkáját**, egy pillantást vetett bőröndjére s a kis **bőrtáskára**, melyben úti **borotválkozó- és piperekészlete** volt s átmert az étkezőkocsiba. Alig végezte be a feketekávéját, mikor át kellett szállni a sóti vicinálisra. Alkonyodott. A vicinális tetején súlyos léptek kopogtak, az olajmécses kupakja fölcsapódott, piszkos, pislogó láng szállott az üvegfészekbe. Vitányi kényszerült félretenni az **ujságjait**, mert az olajmécs világánál lehetetlen volt az olvasás. Vitányinak valóban élményei voltak, úgy érezte, hogy ez az utazás összefügg életével, hogy mozog, hogy az ismeretlenbe megy: amit már nem érzett, ördög tudja, mikor. Leverte finom **szivarja** hamuját a kocsiblakra erősített hamutartóba.”*

CSAPATNÉV: Szofisztikáltak					
Úgy született...		Időjáték		Pakold be!	
A szövegalkotás minősége	10/	Helyes megoldások száma		Kérdések minősége	18/
Az idézet stílusához való igazodás	10/			Lista összeállítása	18/
Műfaji jellemzők	10/			Történet valóságtartalma, műhöz való illeszkedése	14/
A vershez való igazodás	10/			Történet kreativitása	10/
Kreativitás, ötletesség	10/				
Összes	50/	Összes	40/	Összes	60/
Végeredmény	150/				

CSAPATNÉV: Hangos virágok					
Úgy született...		Időjáték		Pakold be!	
A szövegalkotás minősége	10/	Helyes megoldások száma		Kérdések minősége	18/
Az idézet stílusához való igazodás	10/			Lista összeállítása	18/
Műfaji jellemzők	10/			Történet valóságtartalma, műhöz való illeszkedése	14/
A vershez való igazodás	10/			Történet kreativitása	10/
Kreativitás, ötletesség	10/				
Összes	50/	Összes	40/	Összes	60/
Végeredmény	150/				

CSAPATNÉV: Gütyüli Geng					
Úgy született...		Időjáték		Pakold be!	
A szövegalkotás minősége	10/	Helyes megoldások száma		Kérdések minősége	18/
Az idézet stílusához való igazodás	10/			Lista összeállítása	18/
Műfaji jellemzők	10/			Történet valóságtartalma, műhöz való illeszkedése	14/
A vershez való igazodás	10/			Történet kreativitása	10/
Kreativitás, ötletesség	10/				
Összes	50/	Összes	40/	Összes	60/
Végeredmény	150/				

CSAPATNÉV: Nyugatosok utódai					
Úgy született...		Időjáték		Pakold be!	
A szövegalkotás minősége	10/	Helyes megoldások száma		Kérdések minősége	18/
Az idézet stílusához való igazodás	10/			Lista összeállítása	18/
Műfaji jellemzők	10/			Történet valóságtartalma, műhöz való illeszkedése	14/
A vershez való igazodás	10/			Történet kreativitása	10/
Kreativitás, ötletesség	10/				
Összes	50/	Összes	40/	Összes	60/
Végeredmény	150/				

CSAPATNÉV: Szofi naplopói					
Úgy született...		Időjáték		Pakold be!	
A szövegalkotás minősége	10/	Helyes megoldások száma		Kérdések minősége	18/
Az idézet stílusához való igazodás	10/			Lista összeállítása	18/
Műfaji jellemzők	10/			Történet valóságtartalma, műhöz való illeszkedése	14/
A vershez való igazodás	10/			Történet kreativitása	10/
Kreativitás, ötletesség	10/				
Összes	50/	Összes	40/	Összes	60/
Végeredmény	150/				

CSAPATNÉV: Mindent a kolbiért					
Úgy született...		Időjáték		Pakold be!	
A szövegalkotás minősége	10/	Helyes megoldások száma		Kérdések minősége	18/
Az idézet stílusához való igazodás	10/			Lista összeállítása	18/
Műfaji jellemzők	10/			Történet valóságtartalma, műhöz való illeszkedése	14/
A vershez való igazodás	10/			Történet kreativitása	10/
Kreativitás, ötletesség	10/				
Összes	50/	Összes	40/	Összes	60/
Végeredmény	150/				

CSAPATNÉV: Nyugat Z generációja					
Úgy született...		Időjáték		Pakold be!	
A szövegalkotás minősége	10/	Helyes megoldások száma		Kérdések minősége	18/
Az idézet stílusához való igazodás	10/			Lista összeállítása	18/
Műfaji jellemzők	10/			Történet valóságtartalma, műhöz való illeszkedése	14/
A vershez való igazodás	10/			Történet kreativitása	10/
Kreativitás, ötletesség	10/				
Összes	50/	Összes	40/	Összes	60/
Végeredmény	150/				

CSAPATNÉV: Babits barátja s babái					
Úgy született...		Időjáték		Pakold be!	
A szövegalkotás minősége	10/	Helyes megoldások száma		Kérdések minősége	18/
Az idézet stílusához való igazodás	10/			Lista összeállítása	18/
Műfaji jellemzők	10/			Történet valóságtartalma, műhöz való illeszkedése	14/
A vershez való igazodás	10/			Történet kreativitása	10/
Kreativitás, ötletesség	10/				
Összes	50/	Összes	40/	Összes	60/
Végeredmény	150/				

CSAPATNÉV: Babicsoki					
Úgy született...		Időjáték		Pakold be!	
A szövegalkotás minősége	10/	Helyes megoldások száma		Kérdések minősége	18/
Az idézet stílusához való igazodás	10/			Lista összeállítása	18/
Műfaji jellemzők	10/			Történet valóságtartalma, műhöz való illeszkedése	14/
A vershez való igazodás	10/			Történet kreativitása	10/
Kreativitás, ötletesség	10/				
Összes	50/	Összes	40/	Összes	60/
Végeredmény	150/				

CSAPATNÉV: Mihály mágusai					
Úgy született...		Időjáték		Pakold be!	
A szövegalkotás minősége	10/	Helyes megoldások száma		Kérdések minősége	18/
Az idézet stílusához való igazodás	10/			Lista összeállítása	18/
Műfaji jellemzők	10/			Történet valóságtartalma, műhöz való illeszkedése	14/
A vershez való igazodás	10/			Történet kreativitása	10/
Kreativitás, ötletesség	10/				
Összes	50/	Összes	40/	Összes	60/
Végeredmény	150/				

KULTURÁLIS ÉS INNOVÁCIÓS
MINISZTERIUM

Nemzeti Tehetség
Program